

VERBS: Representació dels verbs pronominals

Categoria lèxica

18/02/2019

Els **verbs pronominals** de les llengües romàniques són verbs que, en tots els temps, van acompanyats d'un pronom que *concorda amb el subjecte* i que no desenvolupa *cap funció sintàctica* específica dintre l'oració.

Ex.: *La Mercè ES va adormir de seguida* [es concorda amb el subjecte (em vaig adormir, et vas adormir, ens vam adormir, etc.) i no fa cap funció sintàctica]

Com que la pronominalització és un tret morfològic, no afecta el *règim sintàctic* dels verbs (*transitiu, preposicional o intransitiu*) sinó que, senzillament, s'hi suma; tot i això, la combinació *transitiu i pronominal* és molt menys habitual que les combinacions *preposicional i pronominal* i, sobretot, *intransitiu i pronominal*.

Pel que fa a la **representació terminològica**, el pronom es recull integrat en la denominació o l'equivalent, d'acord amb l'ordre i l'ortografia de cada llengua.

Excepció: En **francès**, el pronom es recull al final separat per una coma (malgrat que seqüencialment hauria d'anar davant), per facilitar la localització del verb a partir del seu nucli.

Denominació o equivalent	Categoria lèxica	Exemple
ca <i>imaginar-se</i>	v tr pron	<i>Imagina't que passés</i>
ca <i>rebel·lar-se [contra]</i> <i>es rebelarse [contra]</i> <i>fr</i> <i>rebeller [contre], se</i>	v prep pron v prep pron v prep pron	<i>Els pagesos es van rebel·lar contra el baró</i>
ca <i>entrenar-se</i>	v intr pron	<i>M'he entrenat tota la tarda</i>

Estrictament, **no es consideren verbs pronominals** els casos següents:

- (1) Verbs en què el pronom desenvolupa una **funció sintàctica**: Solen ser verbs en què una acció que el subjecte pot fer sobre algú altre se l'aplica a ell mateix.¹

Ex.: **pentinar** v tr (*Ja es pentina tota sola = Encara l'han de pentinar* [es, l': CD])

- (2) **Verbs causatius**: Són verbs que tenen una construcció transitiva (subjecte causant i CD) i una construcció intransitiva, sovint pronominal (només subjecte, corresponent al CD de la transitiva).²

Ex.: **fondre** v tr (*El sol fon la neu → La neu es fon*)

Finalment, convé tenir en compte que alguns verbs poden ser **pronominals o no pronominals** sense canviar de sentit ni d'estructura sintàctica. En aquest cas, representem les dues denominacions en la mateixa fitxa.

Ex.: **ca** *aprendre de memòria* v tr
ca *aprendre's de memòria* v tr pron

Barcelona, 19 de març de 2019

Modificacions: 12 d'abril de 2021

¹ Cal no confondre aquests verbs amb els verbs que sí que són pronominals perquè l'acció que fa el subjecte és diferent si l'aplica a un altre o se l'aplica a ell mateix.

Ex.: **aixecar-se** v intr pron (*Es va aixecar de terra ≠ Ajuda'm a aixecar-lo* [es: Ø; -lo: CD])

² De vegades, però, sí que els tractem com a verbs pronominals. Vegeu el criteri *VERBS Tractament dels verbs causatius*.